

dog i ret pæne Kurser? Og jeg er bleven oplyst om, at den paagældende Virksomhed, De danske Dampmøller eller De forenede Dampmøller, hvad de nu hedde, har betydelige Møller ovre i Sverige, og det er dem, de tjene ved, det er selvfølgelig ikke ved deres Møller her i Danmark, thi her kunne de ikke tjene paa Grund af de Forhold, der her ere til Stede.

At blive ved Frihandelen, naar Erfaringen har lært, at man i andre Lande maa fravige den, og naar der er fremkommet en Mængde ny Momenter, som bidrage stærkt til, at Konkurrencen med fremmede Produkter udenfor Landets Grænser bliver større, det synes mig at være en lidt underlig Tanke. Tidligere havde vi dog i de dyrere Transportmidler fra Udlandet en Beskyttelse, som nu er borte. Transportudgifterne ere bleve formindskede til saa at sige en Ubetydelighed. Der er kommet Karteller, Truster, Udførselspræmier, kort sagt, hele Stillingen ser ganske anderledes ud nu end for 50 Aar siden, den Gang Frihandels-Ideerne kom frem og gik deres Sejrsgang gennem Landene. Lad os se, hvorledes Landbruget ser ud i England, dette Land, som ingen Sovepude har. Som bekendt er Landbruget daarligt stillet der. De maa indføre en mere primitiv Drift, ja, selv nede blandt de smaa Jordbrugere — i England faa de ikke Statsunderstøttelse som her — kæmpes der en haard Kamp for Tilværelsen. Jeg kan derfor ikke se rettere, end at til Trods for, at Landbruget maa være det naturlige Erhverf her i Landet, kunde der dog være Grund til at give det en Beskyttelse. Vi høre ikke saa sjældent sige: Vi maa have Lønningstillæg, vi maa have mere for vort Arbejde, for Tiderne ere dyrere, Priserne stige. Ja, det vil jeg godt indrømme, det gøre de ganske sikkert, men Landbruget kan sige sig fri for at være Aarsagen til, at Livsfornødenhederne blive dyrere. Jeg har gjort et Par smaa Uddrag, som jeg vil tillade mig at nævne. Korn — derved forstaaer jeg Hvede, Rug og Byg, altsaa de Kornsorter, som skulle anvendes til Ernæring for Befolkningen — var ganske vist 3 pCt. billigere i 1891—1900, end det har været i de sidste 6 Aar, men det var 8 pCt. dyrere i 1881—90, og det var 23 pCt. dyrere i 1871—80. Vi kunne altsaa ikke sige, at Landbruget for Øjeblikket har været med til at skabe de dyre Tider. Det er desværre ikke saaledes ved Landbruget som ved Haandværket. Vi vide jo, at aldrig saa snart forlangte Bagersvendene lidt mere Løn, saa sagde Bagerne: Ja, vi ere nødte

til at give jer mere i Løn, men vi maa ogsaa have nogen Fortjeneste, og saa steg Brødet i Pris. Men til Trods for, at vor Landbrugets, Arbejdskraft er stegen med mere end det dobbelte af, hvad den var tidligere, ere dog de Priser, hvortil vi nu frembyde Kornet til Forbrug af Befolkningen, langt billigere — jeg har nævnt indtil 23 pCt. billigere —, end de vare i Fortiden. Og hvorledes staaer det med Smørret? Prisen var i 1891—1900 $1\frac{1}{2}$ pCt. højere, end den har været siden 1900; i 1881—90 var den $12\frac{1}{2}$ pCt. højere, og i 1871—80 var den 20 pCt. højere. Altsaa, Landbruget skal ikke have Skyld for, at Priserne paa Livsfornødenheder ere stegne. Jeg kunde nævne Kød, og jeg kunde nævne andre Landbrugsprodukter, paa hvilke der ogsaa have været en betydelig Nedgang siden 70'erne. — Men hvorledes er Landbruget saa stillet? Det er stillet saaledes, at, som jeg før sagde, Lønnen er forøget til det dobbelte, ja vistnok endda til over det dobbelte. Jeg troede ikke, at jeg skulde faa Ordet i Dag, ellers vilde jeg have gjort det op, men jeg ved, at Arbejdslønnen er stegen ikke saa ganske ubetydeligt. Og de Skatter, som svares af Jorden, ere stegne ganske betydeligt.

Nu kunde man spørge: Er der da ikke Grund til at give Landbruget en Toldbeskyttelse? Vi svare jo dog en Skat af vor Jord til Staten, til Samfundet i dets Helhed, medens den fremmede Landmand, der kommer herind med sine Produkter for at konkurrere med os, aldeles ingen Skat svarer. Jeg kan ikke se rettere, end at Landbruget havde et berettiget Krav paa at faa en Beskyttelse, og jeg er ogsaa overbevist om, at en saadan Beskyttelse vil kunne hjælpe. Naar vi efter „Statistisk Tabelværk“ undersøge, hvor mange Landbrugsprodukter til Menneskeføde — altsaa blot til Menneskeføde —, der komme herind i Landet, repræsenterer det en Værdi af mellem 80 og 90 Millioner Kr. om Aaret. Vi berøves altsaa et Marked her i vort Land paa 80—90 Millioner Kr. — Den højtærede Minister talte om Agrarerne og nævnedes, at i de Lande, hvor der var indført Landbrugstoldbeskyttelse, havde Agrarerne faaet for stærkt Tag. Her var ganske vist for en Del Aar siden nogle Tendenser oppe i Retning af, at Landbruget vilde søge en Toldbeskyttelse, og den kom fra de store Gaarde; men Gaardmændene og de mindre Jordbrugere vare imod den, og derfor gik den ikke igennem. Jeg vil nu sige til